

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره ثبت ۱۸۸

دوره دوازدهم - سال اول

لایحه مبارزه با راهزنی دریایی

کمیسیون های ارجاعی

	اصلی:
	فرعی:

معاونت قوانین

باسمه تعالی

شماره: ۶۲۶۹۵/۱۰۶۳۸۴

تاریخ: ۱۴۰۳/۷/۱۷

جناب آقای دکتر قالیباف

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه مبارزه با راهزنی دریایی که بنابه پیشنهاد در جلسه مورخ ۱۴۰۳/۶/۲۸ هیأت وزیران به تصویب رسیده است، برای طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می شود.

مسعود پزشکیان

رئیس جمهور

مقدمه (دلایل توجیهی):

(در اجرای ماده «۱۳۷» قانون آیین نامه داخلی مجلس)

دریاها و اقیانوس‌ها به عنوان یکی از مهمترین خطوط مواصلاتی تمدن‌های بشری، نقش به‌سزایی در برقراری و توسعه روابط بین‌الملل دارد و آزادی دریانوردی و حفظ امنیت دریانوردی بین‌المللی هم‌ضامن حفظ صلح و امنیت بین‌المللی و موجب توسعه تجارت بین‌المللی می‌شود. با این حال، رشد فزاینده دزدی دریایی در آبهای بین‌المللی در سال‌های اخیر موجب شده است که کشورهای مختلف از جمله جمهوری اسلامی ایران در تلاش برای محافظت از خطوط کشتیرانی بین‌المللی و منافع تجاری خود، اقدام به مبارزه با دزدی دریایی نمایند. بنابراین با توجه به عدم جرم‌انگاری راهزنی دریایی در قانون خاص و فقدان دادگاهی بین‌المللی برای تعقیب و مجازات راهزنان ضرورت مقابله با اقدامات راهزنان دریایی که موجب سلب امنیت بخشی از دریا و اختلال در تجارت کشورها و جامعه بین‌المللی می‌گردد، لایحه زیر برای انجام تشریفات قانونی تقدیم می‌شود.

عنوان لایحه : لایحه مبارزه با راهزنی دریایی

ماده ۱- ارتکاب اعمال زیر نسبت به یک کشتی یا شناور، اشخاص یا اموال موجود در آنها توسط کارکنان یا سرنشینان آن و یا توسط کارکنان یا مسافران یک کشتی یا شناور یا هر نوع هواگرد غیرنظامی یا غیردولتی و یا خارج از آنها در دریای آزاد یا هر مکان خارج از قلمرو حاکمیت دولت ها با اهداف شخصی راهزنی دریایی است:

الف - ربودن یا تصرف یا توقیف یا به دست گرفتن غیرقانونی یک کشتی یا شناور، همراه با خشونت و قهر و غلبه یا بدون آن به هر طریق؛

ب - هر اقدام قهری یا خشونت آمیز نسبت به یک کشتی یا شناور یا اشخاص یا اموال موجود در آنها، به قصد تصرف یا به دست گرفتن غیرقانونی.

تبصره ۱- در مواردی که در این قانون از واژه «کشتی» استفاده می شود، شامل هر نوع شناور نیز می شود.

تبصره ۲- منظور از اهداف شخصی در این ماده، کسب منافع مادی بدون قصد مقابله با حاکمیت دولت ها یا رسیدن به اهداف سیاسی است.

تبصره ۳- منظور از هواگرد، هر وسیله ای که توان پرواز در جو را داشته باشد؛ از قبیل کشتی هوایی (بالن)، بادپر (گلایدر)، بالگرد (هلی کوپتر)، پهپاد، ریزپرنده و هواناو می باشد.

ماده ۲- مرتکب جرم راهزنی دریایی حسب مورد به یکی از مجازات های زیر محکوم می شود:

الف - ربودن یا تصرف کشتی، به مجازات حبس و جزای نقدی درجه دو؛

ب - قتل، گروگان گیری و یا آدم ربایی، به مجازات حبس و جزای نقدی درجه دو؛

پ - توقیف یا به دست گرفتن کنترل کشتی، به مجازات حبس و جزای نقدی درجه سه؛

ت - ایراد هرگونه صدمه یا خسارت به کشتی، به مجازات حبس و جزای نقدی درجه سه؛

ث - ایراد هرگونه صدمه اعم از ضرب و جرح یا قطع عضو، به مجازات حبس و جزای نقدی درجه چهار؛

ج - ربودن اموال موجود در کشتی و یا ایراد هرگونه خسارت به آنها، به مجازات حبس و جزای نقدی درجه پنج؛

چ - هرگونه ایجاد اختلال در حرکت کشتی و یا تغییر مسیر یا مقصد آنها، به مجازات حبس و جزای نقدی درجه پنج؛

ح - ایجاد رعب و وحشت در سرنشینان کشتی یا به خطر انداختن سلامت جسمی و روانی آنان، به مجازات حبس و جزای نقدی درجه پنج؛

تبصره ۱- در صورتی که هر یک از اعمال مذکور در بندهای فوق، توأم با آسیب شدید و گسترده به محیط زیست دریایی باشد؛ حسب مورد مجازات مرتکب یک درجه تشدید می شود. مرجع تشخیص آسیب شدید و گسترده، سازمان حفاظت محیط زیست است.

تبصره ۲- هرگاه در بین کارکنان و سرنشینان کشتی زن و کودک وجود داشته باشد، مجازات مرتکب یک درجه تشدید می شود.

تبصره ۳- چنانچه هر یک از جرایم مذکور در این ماده در آب های تحت قلمرو حاکمیت جمهوری اسلامی ایران واقع شود، مرتکب مطابق این قانون مجازات می شود.

تبصره ۴- مجازات شروع و معاونت در جرایم موضوع این قانون، مطابق قواعد عمومی قانون مجازات اسلامی است.

تبصره ۵- جرایم موضوع این قانون مشمول مرور زمان نمی شوند.

ماده ۳- مجازات های موضوع این قانون مانع اعمال احکام قصاص و دیات نیست و تابع مقررات مربوط است. در صورتی که جرایم موضوع این قانون مشمول عنوان حدود یا مجازات شدیدتر باشد، مطابق مقررات مربوط عمل می شود.

ماده ۴- چنانچه کارکنان یا سرنشینان کشتی جنگی یا دولتی، از طریق شورش یا به هر نحو غیرقانونی دیگر با اهداف شخصی کنترل یا هدایت آن را به دست گیرند، اعمال آنان راهزنی دریایی محسوب و حسب مورد به مجازات های مقرر در این قانون محکوم می شوند.

ماده ۵- چنانچه هر یک از اقدامات مذکور در ماده (۱) این قانون، با استفاده از کشتی نظامی یا دولتی سرقت شده ارتکاب یابد، راهزنی دریایی محسوب و مجازات آن یک درجه تشدید می شود.

ماده ۶- دادگاه های ایران نسبت به جرایم موضوع این قانون، علاوه بر موارد پیش بینی شده در این قانون و قوانین دیگر، در صورت تعقیب یا دستگیری مرتکب و یا انتقال دادرسی صالح به رسیدگی می باشند. رسیدگی به جرایم موضوع این قانون حسب مورد در صلاحیت دادگاه های کیفری یک تهران یا نظامی یک تهران است. آراء صادر شده قابل فرجام خواهی در دیوان عالی کشور است.

ماده ۷- تحقیقات مقدماتی جرایم موضوع این قانون توسط بازپرس ویژه که با ابلاغ رییس قوه قضاییه منصوب می شود، صورت می گیرد.

ماده ۸- فرماندهان کشتی های جنگی که دارای مجوز از ستاد کل نیروهای مسلح هستند با رعایت سلسله مراتب، هنگام مواجهه با جرایم موضوع این قانون، علاوه بر دارا بودن اختیارات و تکالیف ضابطان قضایی، با در نظر گرفتن شرایط جوی و دریایی، ملزم به انجام اقداماتی از قبیل موارد زیر می باشند:

الف - همراهی کشتی در معرض خطر حمله؛

ب - ردیابی جرایم راهزنی دریایی و ثبت جزییات آنها در گزارش رسمی؛

پ - بازرسی از کشتی های در حال تدارک راهزنی دریایی یا مظنون به مشارکت در این امر؛

ت - استقرار تیم حفاظتی نظامی روی عرشه کشتی در معرض خطر یا مورد حمله راهزنان؛

ث - خارج ساختن کنترل کشتی از دست راهزنان دریایی یا تغییر مسیر کشتی راهزنان در صورت وجود قرائن کافی دایر بر راهزنی دریایی و عدم امکان بازداشت این افراد؛

ج - در صورت امکان، بازداشت راهزنان دریایی و توقیف کشتی آنان و یا توقیف کشتی که بعد از راهزنی تحت کنترل راهزنان درآمده و اموال ناشی از جرم؛

چ - توقیف تمام اسناد و مدارک مرتبط و نیز مدارک پوششی مورد استفاده، برای خروج آنها از شمول راهزنی دریایی؛

ح - حفظ ایمنی و امنیت کشتی موضوع راهزنی و تجهیزات آن و کلیه مسافران، کارکنان، محموله و اموال موجود در آن کشتی تا حد امکان؛

تبصره- هرگاه مداخله در هر یک از بندهای موضوع این ماده با مأموریت کشتی جنگی منافات داشته باشد، در صورت امکان منوط به کسب مجوز از سلسله مراتب فرماندهی است.

ماده ۹- فرماندهان کشتی‌های جنگی علاوه بر تکالیف مقرر در ماده (۸) این قانون، موظفند اقدامات زیر را انجام دهند:

الف - حفظ و نگهداری آثار و علائم و جمع‌آوری ادله وقوع جرم؛

ب - توقیف آلات و ادوات، اسناد و اموال ناشی از جرم؛

پ - تهیه گزارش چگونگی وقوع راهزنی دریایی، اقدامات متهمان، بازداشت آنان و دیگر دلایل مرتبط با جرم و اعلام آن به بازپرس ویژه؛

ت - فراهم نمودن زمینه لازم جهت استماع اظهارات متهمان به راهزنی دریایی برای بازپرس ویژه، در اسرع وقت و از طریق وسایل ارتباطی از راه دور از جمله تصویری یا رادیویی؛

ث - نگهداری متهمان به راهزنی دریایی در محلی که دارای امکانات مناسب و متعارف آن کشتی می‌باشد؛

ج - انتقال کشتی توقیف شده راهزنان دریایی به ایران یا مکان مطمئن دیگر.

تبصره- چنانچه به‌خاطر شرایط استثنایی امکان برقراری ارتباط با بازپرس ویژه از طرق مذکور در بند «ت» این ماده وجود نداشته باشد، فرمانده کشتی تحقیق و بازجویی را مطابق قانون آیین دادرسی کیفری انجام می‌دهد و در اولین زمان مناسب به اطلاع بازپرس ویژه خواهد رساند. در این مدت متهم تحت نظر قرار می‌گیرد.

ماده ۱۰- بازپرس ویژه از طرق مذکور در بند «ت» ماده (۹) این قانون، نسبت به انجام تحقیقات مقدماتی، تفهیم اتهام و در صورت لزوم، به صدور قرار تأمین اقدام می‌نماید.

تبصره- در صورتی که قرار تأمین منجر به بازداشت شود، متهمان تا زمان تحویل به مرجع قضایی رسیدگی‌کننده، در کشتی تحت بازداشت خواهند بود. این زمان از (۳۰) روز تجاوز نمی‌نماید. تمدید این

مهلت در شرایط اضطراری با موافقت بازپرس ویژه ممکن است. بازپرس جهات اضطرار را در صورت مجلس قید می‌کند.

ماده ۱۱- در صورتی که زمان مأموریت کشتی‌های جنگی یا دولتی بیش از سه ماه باشد، فرمانده کشتی باید پس از انجام تحقیقات اولیه با هماهنگی مقام مافوق و اخذ مجوز از بازپرس ویژه، متهمان و کلیه آلات و ادله جرم را در صورت امکان به یک کشتی ایرانی در حال بازگشت به ایران اعم از جنگی، دولتی یا غیردولتی تحویل نماید.

تبصره ۱- در صورت غیرمسلح بودن کشتی، اعزام یک یا چند نیروی مسلح به این کشتی برای بدرقه متهمان تا زمان تحویل به ضابطان قضایی جمهوری اسلامی ایران الزامی است. در این مدت، فرمانده کشتی حامل متهمان برای اعزام آنان از وظایف و اختیارات ضابطان برخوردار است.

تبصره ۲- انتقال متهمان از طریق کشتی غیردولتی منوط به رضایت فرمانده آن است و هزینه‌های مربوط به نگهداری، اعزام و بدرقه متهمان مطابق مقررات پرداخت می‌شود.

ماده ۱۲- در صورت عدم امکان انتقال کشتی مطابق بند (ج) ماده (۹) این قانون یا در صورتی که انتقال آن مستلزم صرف هزینه‌های غیرمتعارف باشد، فرمانده کشتی با ارائه نظر کارشناسی به بازپرس ویژه و با اذن وی نسبت به بهره برداری مناسب از آن یا رها کردن کشتی در دریا، با ملاحظات محیط زیستی اقدام می‌کند.

ماده ۱۳- متهمان به راهزنی دریایی به همراه کلیه اوراق باید در اسرع وقت پس از ورود به آبهای داخلی جمهوری اسلامی ایران از طریق فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به بازپرس ویژه تحویل شوند.

ماده ۱۴- فرماندهان کشتی‌های دولتی ایرانی که دارای تجهیزات جنگی لازم و علامت خاص بوده و به وضوح قابل تشخیص باشند و اجازه مخصوص برای مقابله با راهزنی دریایی از ستاد کل نیروهای مسلح را دارند، از اختیارات و تکالیف موضوع این قانون که برای ضابطان پیش بینی شده است، برخوردار می‌باشند.

ماده ۱۵- چنانچه کشتی دولتی یا غیردولتی در معرض حمله راهزنان دریایی و یا شورش کارکنان و مسافران قرار گیرد، فرمانده کشتی مکلف است از کشتی‌های جنگی یا دولتی دارای تجهیزات جنگی لازم و علامت و مجوز خاص یا فاقد آن، کمک بخواهد.

تبصره ۱- در صورت حضور کشتی‌های جنگی یا دولتی ایرانی دارای ویژگی‌های مذکور و بازداشت راهزنان، فرمانده کشتی مکلف به ارائه نسخه‌ای از گزارش حوادث و خسارات وارد شده به فرمانده کشتی کمک‌کننده است.

تبصره ۲- در صورت عدم دسترسی به کشتی جنگی یا دولتی دارای ویژگی‌های مذکور، فرمانده ایرانی در حدود این قانون دارای وظایف و اختیارات ضابطان قضایی می‌باشد.

ماده ۱۶- کشتی توقیف شده راهزنان دریایی و اموال موجود در آن با حکم دادگاه به نفع نیروی مسلح کاشف ضبط می‌شود.

تبصره- حکم این ماده نسبت به کشتی متعلق به اشخاص ثالث که در راهزنی دریایی با مرتکبان همکاری نکرده و یا با علم و آگاهی کشتی را برای وقوع جرم در اختیار آنان قرار نداده است، اجرا نمی‌شود.

ماده ۱۷- در هر مرحله از رسیدگی، انتقال دادرسی به دیگر کشورهای دارای صلاحیت که خواهان محاکمه متهمان غیر ایرانی باشند، به درخواست دادستان کل کشور و موافقت دیوان عالی کشور صورت می‌گیرد و درخواست احاله دادرسی از سوی کشورهای دیگر برای رسیدگی موضوع در دادگاه های ایران، با موافقت دادستان کل کشور صورت می‌گیرد.

تبصره- در صورت وجود موافقت‌نامه دو یا چند جانبه بین جمهوری اسلامی ایران و دیگر کشورها، مقام قضایی رسیدگی‌کننده در حدود موافقت‌نامه نسبت به انتقال دادرسی تصمیم می‌گیرد.

ماده ۱۸- ورود ناوگان دریایی یا هوایی جمهوری اسلامی ایران به آب‌های داخلی یا دریای سرزمینی دولت‌های دیگر به منظور مقابله با راهزنی دریایی، با رضایت دولت مربوط یا در چارچوب مقررات بین‌المللی به شرطی که مغایر قوانین و مقررات داخلی کشور نباشد مجاز خواهد بود.

ماده ۱۹- ستاد کل نیروهای مسلح موظف است در اجرای ماده (۳۰) قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ با همکاری قوه قضاییه در برنامه‌های آموزشی نیروهای مسلح، سرفصل‌های شیوه مقابله با راهزنان دریایی را تهیه و به سازمان های تابعه ابلاغ نماید.

ماده ۲۰- آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف سه‌ماه پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن آن، توسط وزارت دادگستری با هماهنگی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و ستاد کل نیروهای مسلح تهیه و پس از تأیید رییس قوه قضاییه، برای تصویب به هیأت وزیران ارائه می‌شود.

رییس جمهور

وزیر دادگستری

وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

هیأت‌رئیس‌ه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح

قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد لایحه مبارزه با راهزنی دریایی

تقدیم می‌شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱- سابقه تقدیم

بر اساس ماده ۱۳۰ آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی		
طرح/لایحه جاری قبلاً تقدیم	☒ نگردیده است	☐ گردیده است

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

طرح/لایحه تقدیمی، از حیث ضوابط تدوین ایراد اساسی ندارد		
۱	دارای موضوع و عنوان مشخص:	☒ است ☐ نیست
۲	عنوان با مفاد طرح/لایحه، منطبق:	☒ است ☐ نیست
۳	دلایل مندرج در مقدمه توجیهی کافی و به دور از اجمال:	☒ است ☐ نیست
۴	توضیحات راجع به ضرورت رسیدگی به قید فوریت در مقدمه ارائه:	☒ شده است ☐ نشده است
۵	طرح دارای موضوع واحد:	☒ است ☐ نیست
	• و ارائه آن در قالب:	☒ ماده واحده ☐ مواد متعدد
	• با ایراد مواجه:	☒ نیست ☐ است
۶	بند ۹ سیاست های کلی نظام قانونگذاری مبنی بر رعایت اصول قانون نویسی و قانونگذاری، لحاظ:	☒ شده است ☐ نشده است

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط تدوین

-

۳- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

طرح/لایحه تقدیمی، از حیث ضوابط ماهوی ایراد اساسی ندارد		
۱	طرح/لایحه با سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام:	☒ مطابقت دارد ☐ تعارض ندارد
۲	طرح/لایحه با اصل ۳ قانون اساسی مغایرت:	☒ ندارد ☐ دارد
۳	طرح/لایحه با اصل ۱۵ قانون اساسی مغایرت:	☒ ندارد ☐ دارد
۴	طرح/لایحه با اصل ۵۲ قانون اساسی مغایرت:	☒ ندارد ☐ دارد

دارد ☐	ندارد ☒	۵ طرح/لایحه با اصل ۵۳ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۶ طرح/لایحه با اصل ۶۰ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۷ طرح/لایحه با اصل ۷۳ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۸ طرح/لایحه با اصل ۱۳۸ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۹ طرح/لایحه با اصل ۱۱۲ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۱۰ طرح/لایحه با اصل ۱۵۸ قانون اساسی مغایرت :
دارد ☐	ندارد ☒	۱۱ طرح/لایحه با سایر اصول قانون اساسی مغایرت :

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط ماهوی

در خصوص سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام

در خصوص مغایرت با اصول قانون اساسی

تعداد ..... برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

در اجرای بند (۱) :

نظر اداره کل مربوطه طرح/لایحه جاری دارای سابقه نمی باشد.

در اجرای بند (۳) :

نظر اداره کل مربوطه در خصوص لزوم قانونگذاری بر اساس طرح/لایحه جاری به ثبت نرسیده است.

تعداد ..... برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف- نظر اداره کل

--

ب- سوابق قانونی